

TRÀNSITS

14 DE MARÇ
MONESTIR DE
SANT PAU DEL CAMP

**L'A25
ANYS**

O SIDERA
ENSEMBLE IRINI

PROGRAMA DE MÀ

EL CANT DE LES SIBIL·LES

IOANIS KOUKOUZÉLIS

TERIREM

(sobre l'Acatis) – s. XIII – Arranjament Lila Hajosi

ORLANDO DI LASSO

(ca. 1531-1594)

PROPHETIAE SIBYLLARUM

Pròleg: Carmina chromatico

I. Sibylla Persica

II. Sibylla Libyca

III. Sibylla Delphica

ANÒNIM

CHERUVIKON

Himne dels Querubins (Litúrgia de Sant Joan Crisòstom)

ORLANDO DI LASSO

PROPHETIAE SIBYLLARUM

- IV. Sibylla Cimmerica
- V. Sibylla Samia
- VI. Sibylla Cumana
- VII. Sibylla Hellaspontica
- VIII. Sibylla Phrygia

ANÒNIM

AGNI PARTHENE

(Sant Nektarios d'Egina, ca 1900 – Arranjament Lila Hajosi)

ORLANDO DI LASSO

PROPHETIAE SIBYLLARUM

- IX. Sibylla Europaea
- X. Sibylla Tiburtina
- XI. Sibylla Erythraea
- XII. Sibylla Agrippa

ANÒNIM

GNOSIN AGNOSTON GNONAI

Extret de L'Acatist a la Mare de Déu (ca. 626), Cant de la Gran Quaresma de Constantinoble –
Arranjament Lila Hajosi

ANÒNIM

POLYELEOS

ENSEMBLE IRINI

COMENTARI

per **Juan Carlos Asensio**

Des de l'antiguitat, la sibilla ha exercit una atracció singular a la tradició litúrgica i paralitúrgica occidental. El seu paper a la nit de Nadal, representació que encara perdura a molts llocs, i la menció del seu nom a la seqüència *Dies iræ*, una de les peces més famoses del repertori del cant cristià litúrgic, en les paraules "*teste David cum Sibylla*" ('com van profetitzar David i la Sibilla'), van fer d'aquest personatge un dels més misteriosos i, per això, més atractius del panorama medieval. No va tenir cap importància que el text fos de composició tardana –el franciscà Tomàs de Celano, el seu autor, va viure cap al s. xiii– perquè la seva interpretació gairebé diària a les misses de difunts, on es va destinar la seqüència, fes familiar el seu missatge. A mitjan s. xvi, el compositor francoflamenc Orlando di Lasso va oferir a Albert V de Baviera un cicle de dotze composicions, cadascuna dedicada a una sibilla diferent. Encara que es van publicar el 1600 de manera pòstuma, avui dia fem volar la imaginació i fantasiem amb la idea que el mateix Lasso es pogués haver inspirat en les pintures que representaven el personatge a l'interior de la Capella Sixtina.

Per a nosaltres, oients del s. xxi, més o menys capaços de llegir i entendre en cadascuna de les sibilles un missatge dins de les seves tres línies de pròleg i els seus sis versos compostos a la manera dels motets del Renaixement, la manera com Lasso va abordar aquesta enigmàtica composició com un tot no deixa de ser un cant al cromatisme –entès en l'accepció tant musical com pictòrica– en què homenatja Cipriano de Rore i Nicola Vicentino, dos dels més grans cultivadors de l'estil als seus madrigals. Lasso, tanmateix, va encara més enllà i juga amb la tonalitat i l'atonalitat, fet que converteix les *Prophetiæ Sibyllarum* en un cicle molt atractiu per a les orelles més avançades i exigents. Ja des de l'inici, el pròleg invoca els *carmina chromatica* en què es desenvoluparan les dotze (*bis senæ*) sibilles. Les denominacions regionals revelaran el misteri de la castedat de la Verge (Sibylla Persica), el seu aspecte salvífic i de perdó als homes (Sibylla Libyca), la concepció virginal (Sibylla Delphica), els dons oferts pels Mags (Sibylla Cimmeria), la llum que venç les tenebres (Sibylla Samia), la seva revelació a través d'oracles i paraules (Sibylla Cumana), l'esplendor a través dels seus adornaments exteriors (Sibylla Hellaspontica), el desig de Déu d'adoptar forma humana (Sibylla Phrygia), el seu pas per valls i muntanyes fins i tot amb mencions mitològiques (Sibylla Europæa), la seva presència a Natzaret i

a Betlem (Sibylla Tiburtina) i la seva procedència d'un llinatge hebreu (Sibylla Erythræa), per concloure amb paraules de salvació (Sibylla Agrippa).

En un món com el nostre, desitjós d'entendre-ho tot, dominat per uns avenços tècnics que ens envaeixen la intimitat diària i en què els valors es van deshumanitzant progressivament a mercè d'uns interessos en què prevalen la glòria i el poder representats per efímers regnats, les sibilles mostren allò que ha de venir, que es va aproximant inexorablement, que es complirà amb puntualitat apocalíptica i que exigeix que estiguem preparats. Que no ens estranyi, doncs, la presència d'aquests personatges en altres tradicions musicals, sobretot a Orient. El programa es completarà amb textos procedents dels himnes acatists, de la litúrgia de sant Joan Crisòstom i d'altres extrets de tradicions antigues dels Pares Orientals, en primorosos arranjaments de Lila Hajosi. Els textos dels salms segons la tradició constantinopolitana, juntament amb un dels cants de la Quaresma local, uniran la polifonia occidental amb les antigues sonoritats de tall ortodox. Tradició i modernitat aniran de bracet.